

Het gemaal Van Sasse

Droge voeten

Waterschap Aa en Maas is 24 uur per dag in de weer met water. In heel Oost-Brabant zorgen wij ervoor dat er nergens te veel of te weinig water is. In dit deel van het land van Cuijk komt het er vooral op aan dat iedereen droge voeten houdt. Daarom staat hier sinds 1929 het Gemaal van Sasse, genoemd naar de eerste voorzitter van het toenmalige waterschap de Maaskant.

Het gemaalgebouw - een Rijksmonument - is gerestaureerd en versterkt. Tegelijk is de Maasdijk ter plaatse verzwakt zodat deze de druk van het steeds hogere Maaswater kan weerstaan.

De vier pompen van het gemaal zijn vervangen. De oude pompen konden samen 22 kubieke meter water per seconde wegpompen. De nieuwe pompen halen samen 25 m³/sec. Dus elke seconde een volle vrachtauto door de pompen.

Voor het gemaal zijn 'kwelchermen' geplaatst. De schermen gaan 18 meter de grond in. Als er door de druk van een hoge Maas water onder de dijk door sijpelt, spoelt de grond onder het gemaal niet weg.

Voor de vissen die vanaf de Maas naar de Raam willen, hebben we een vistrap gemaakt. Die zorgt ervoor dat de vissen ongehinderd door het gemaal heen kunnen zwemmen en de Raam kunnen bereiken.

Ook aan de dikkere vissen hebben we gedacht. Door uit het 'krooshek' enkele spijlen te verwijderen, hebben we de doorgang wat ruimer gemaakt.

Vissen op vrijersvoet

Vissen moeten er heel wat voor over hebben om een liefde te ontmoeten. Ze zwemmen eerst tegen de stroming van de Maas op en slaan dan af, de zijstroompjes in. Bij de Raam stuiten zij echter op de 'muur' van het gemaal. Een vispassage zorgt er nu voor dat de vissen om de pompen van het gemaal heen kunnen zwemmen. Omdat het stroomopwaarts gaat, is de vispassage opgebouwd uit kleine trapjes. Tree voor tree nemen de vissen de hele trap. Om uiteindelijk de Raam in te duiken en in het achterland te paaien. Vooral kopvoorns, windes, maar ook snoeken verheugen zich daarop.

Steeds hoger water

Het gemaal zal in de toekomst vaker water door de dijk moeten pompen. Want door veranderingen in ons klimaat valt er vaker meer regen in korte tijd. En in de Maas zal het water daarom vaker hoger staan. Het gemaal van Sasse is daar nu weer op berekend.

Oorlogsgebied

Rond het gemaal is tijdens de Tweede Wereldoorlog hard gevochten. Direct na het uitbreken van de oorlog bleven de Nederlanders de Maasbrug op, waarbij slachtoffers vielen. En aan het eind van de oorlog was de herstelde brug een doelwit van de grote geallieerde Operatie Market Garden. De brug werd heroverd, maar een Duits vliegtuig doodde soldaten en burgers. Met deze geschiedenis van het gebied is rekening gehouden bij de modernisering van het gemaal. Zo heeft onder meer explosievenonderzoek plaatsgevonden.

Raam en Maas

Op dit punt stroomt de rivier de Raam in de Maas. Omdat het peil van de Maas nogal varieert zijn er in 1928 stuwen in de Maas geplaatst. In 1929 kwam er een gemaal om ook het waterpeil in de Raam beter te kunnen regelen. Zolang de Maas laag staat, loopt het water van de Raam gewoon onder het gebouw door, de Maas in. Komt de Maas hoger dan de Raam, dan gaan de pompen aan.

Voor heel Land van Cuijk

De Raam heeft een stroomgebied van ca. 200.000 ha. Het Gemaal van Sasse blijft ervoor zorgen dat bij hoog Maaswater alle bijna 50.000 inwoners van het Land van Cuijk droge voeten houden. Van Grave, Cuijk, Mil en Sint Hubert, Boxmeer tot Sint Anthonis. Doordat het gemaal water achter de Maasdijk wegpompt, wordt schade voorkomen aan woningen, gebouwen en landbouwgronden.

Bezoekerscentrum

Wilt u precies weten hoe een gemaal werkt? Kom dan kijken! Het Gemaal van Sasse is namelijk ook een bezoekerscentrum. Binnen liggen talloze foto's en kaarten, maar ook oude werktuigen van het waterschap. U kunt er oude films zien over de historie van het gemaal en zijn omgeving. En met een beetje geluk ziet u hoe de motoren van de pompen draaien. Ook leggen we natuurlijk graag wat uit over het werk van het waterschap.

Benieuwd naar de openingstijden van het gemaal en informatie over excursies? Kijk dan op www.aaenmaas.nl/excursies

Maas